

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Ailinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
til alle Hjem i Ailinge-Sandvig,
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 424

Fredag den 11 November 1921

9de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet eller ved
vore Bud i Ailinge, Sandvig, Ølsker, Rutsker,
Rø og Klemensker

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred,
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertisering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
oplaar gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
kostar 1 Kr. halvaarlig.

Novembervise.

Nu sørger vist enhver af os,
der Sommeren har kær;
thi Tø og Regn og Hagevej
nedstyrtet som en Fos.

Sin Sluse Himlen aabnet har,
nu raader Mørkets Magt,
og Skoven staar saa tom og bar,
berøvet Løvels Praagt.

Du Lysets Gud og Fader, send
din uskyldshvide Sne,
og Mørkets Magt til Glæde vend,
og lad din Vilje ske!

Da bryder Vaaren over Land,
og fra det grønne Hegn
ved Glød af Solens Alterbrand
fordutter Nattens Regn.

Aage Mathison-Hansen.

Sandhedens Magt

Fortælling af Fridtjof Bon.

— 0 —

— Pludselig knirkede Døren, og alle Drengene røg op. Det var en Kone, der kom ind. Læreren rejste sig og hilste, og da opdagede han, at der bag Konens Skorter skjulte sig en Dreng. Det var Christian. Alle Smaadrene stod musestille og spændte.

— Sæt jer ned, Dreng, og læs videre — bød Læreren. Men i det samme ringede den elektriske Klokke ude paa Gangen, Timen var forbi, Frikvarteret begyndte.

Drengene maatte meget mod deres Villie ud af Stuen og ned i Gaarden. Kun Antonio blev oppe for at samle.

Saa snart Døren havde lukket sig bag dem, kom Konen nærmere mod Katederet. Hun var lille, spinkel og udslidt. Ansigtet var blegt og hærgnet, som overspundet med et Net af Rynker. Det var vist heller ikke ganske rent, men hun havde et energisk Tungebaand.

— Ja, jeg er lille Chresjans Mor, begyndte hun.

— Ja, det ved jeg, vi har jo talt sammen før.

— Ork ja, det har vi vel, men man glemmer saadant noget for alle de Bekymringer, man har ved Dag og ved Nat. Vi bor jo i Nyboder, og har flere Genvordigheder gratis, ja, baade Apotek og Doktor og Medicin og Hospital. Men det

gør det ikke altsammen — nej, naar man er Mor til ni.

— Har De saa mange?

— Aa, vi har haft flere, men de ligger Gudskelov ude paa Kirkegaarden. Godt er det.

— Men har De da en Mand?

— Det har jeg. Men han er ikke i alle Maader, som han skal være!

— Naa, ikke!

— Næ, det er ikke for det. Han drikker ikke. Det maa Læreren ikke tro. Han kan ikke taale Spiritus, og det er han saa glad for, men —

— Hvad er der saa i Vejen?

— Han foragter Kvinden, rent ud sagt. Ja, det gør han, Hr. Lærer, det vil sige, han betragter hende som Nips, som en Luksusgenstand, og det sidder Chresjan og hør' paa, derfor faar han aldrig den Respekt for sin Mo'r, som han skulde ha', ikke for Kvinden.

— Christian, du skal altid respektere Kvinden, først og fremmest din Mo'r, formanede Læreren grav alvorlig.

Cristian puttede et Par smaa, snavse Hænder i Ansigtet og begyndte at male rundt.

— Jeg har saa tit sagt til Chresjan, du skal la' være med at være saa stolt, Chresjan, af det, at du er et Mandfolk, men Fa'ren holder med ham, og saa er det jo, at Chresjan er blevet saa raa, han aldrig vil stikke op. Som nu det med Skøjterne. Hører han, at en anden Dreng har et Par, saa skal han straks selv ha' et Par med, og se derfor var det jo, at han tog den 50 Øre. Men det har han godt af, han har godt af at se, at et Mandfolk ikke kan tillade sig alt.

— Nej, det skal De ha' Ret i; særlig ikke i at stjele.

— Det er da meget sagt, Hr. Lærer.

— Nej, det er det ikke, for det er akkurat det, han har gjort, her fra Skuffen, fra sine Kammerater!

— Jo, det er meget rigtigt, men Børn er Børn. Aa, jeg er Chresjans Mor. Aa, straf ham ikke for haardt, Hr. Lærer. Ja, jeg har ikke Tid til at snakke mer, for jeg skal paa mit Arbejde, aa jøsses ja, men jeg huggede Chresjan hernede paa Hjørnet. Jeg vidste jo, hvad der var i Vejen med ham, og saa tog jeg ham med herop, og her er 50-Øren. — Hun vikiede den ud af et Stykke Papir og lagde den paa Katederet.

— Han vilde selv gaa op med aligevel, fortsatte hun, men han turde ikke for de andre Dreng. Vær nu pæn og god — hun tørrede ham om Næsen med Forklædet og skyndte sig mod Døren. Læreren fulgte hende. Da hun stod i den, sagde hun:

— Hr. Lærer, lad Naade gaa for Ret. Han foragter Kvinden, det gør han, men jeg er dog hans Mo'r. Hun greb Læreren Hænder, der stod store Taarer i hendes Øjne. Saa lukkede hun Døren.

Læreren gik tilbage mod Christian,

den lille 9 Aars Purk og Kvindeforagter, der stod og snøftede og gned Øjnene. Læreren begyndte noget usikkert, mere for sig selv:

— Lad Naade gaa for Ret! Ja, det er godt nok, men dette er slemt, Christian, meget slemt. Har jeg ikke altid sagt jer, vær ærlige Dreng, vær ubetinget ærlige. Og saa —

Antonio gik frem og tilbage og samlede Bøger.

— Hvad siger du, Antonio? Læreren spurgte uden at vente Svar.

Men Antonio gik op mod Katederet med en Tændstikkeæske i Haanden. Saa kravlede han op paa Katederkanten, saa han fik hele sit lille gammelkloge Barnehoved ovenfor og lagde med stor Alvor to røde Tændstikker frem for Læreren.

— Hvad er det, spurgte Læreren forbavset.

— Det er to røde Tændstikker, svarede Antonio,

— Ja, det ser jeg nok, men hvad mener du med det?

— De andre Tændstikker i Æsken er hvide. Hvor kommer de to andre fra? Antonio saa spillevende paa Læreren.

Det gav er Ryk i den ældre Mand.

Han stod en Stund og sundede sig.

Saa sagde han: Man skal altid være ærlig. Det har jeg sagt og det er rigtigt. Men det skal Læreren ogsaa være overfor Drengene. Christian har fejlet, og det har jeg med. Og hvo, der er ganske ren, kaster den første Sten. Nu forstaar I mig ikke rigtigt, Dreng, men naar I bliver voksne, haaber jeg, at I gør det bedre. Nu er jeg alt en ældre Mand, men jeg vil haabe, at jeg maa leve længe nok til at se, hvad der bliver af dig, Antonio. For du maa sikkert drive det til noget stort i denne Verden! —

Kinesisk Foraarsdigt.

Af den kinesiske Digter Thu-fu (712-768)
ved Chr. Stub Jørgensen.

Vaarregn.

Aa, den kære Regn —
de milde Draaber
kommer, som de kendte vort Behov,
for at vække Liv paany til Live,
skabe Vaar i Vintrens nøgne Skov.

De har valgt at komme hid
om Natten,
sagte baaret af en gunstig Vind —
komme hemmelighedsfuldt og hylle
alle Ting i frodig Væde ind.

Ak, igaar drev tunge Tog af Skyer
mørke over Stien til mit Hjem.
Kun de klare Blus fra Flodens
Djunker
sprang som Stjerneblink
af Mørket frem.

Men til Morgen straalér
friske Farver
overallt — og lyse Blomsters Krans
i de skønne kejserlige Haver
smiler nu i Regnens Perleplans.

Paa Fodtur gennem Europa.

Servus fortæller om sine
Dagbogsoptegnelser og Minder.

(Kun for Nordbornholms Ugeblad)

— x —

Tidlig om Morgenen i straalende Sol ilede vi ned ad Bjergets stejle Veje, ned mellem høje Havemure og fornemme Villaer. Snart er vi i Spezia, en livlig og smuk By med mange smukke Bygninger. Den livlige Færdsel fører os ind paa det store Torv, hvor der var Handel med alt muligt, særlig Fødevarer. Vi interesserede os særlig for de mange smukke Frugter og Blomster, men var ogsaa inde i den store og moderne indrettede Torvehalle og saa paa Handelen.

Formiddagens stærke Sol drev os ned mod Havnen, hvor der var Promenader og Palmehave. De fritvoksende Palmer har her en anelig Størrelse og afgav god Skygge, dog syntes vi at der var noget stift og kunstigt ved dette Haveanlæg og længtes efter en lysegrøn Bøgeskov. Men en herlig Udsigt havde vi ud over den smalle Havbugt med de mange Krigsskibe, det unge Italiens Stolthed. Øjet følger Kystlinien forbi de brogetmalede Badeanstalter med Flagene til de stejle Forbjerges kantede Konturer. Baade sejler ud og ind med de store Latinersejl stramt udspjlede. — Vi gaar helt ud paa Mølen for at se paa Fangsten, og akkorderede med nogle Fiskere om at sejle os ud til nogle Grotter. —

Hen paa Eftermiddagen fulgte vi Bugten mod Syd, forbi Badeanstalternes brogede Virvar. Længe saa vi paa det muntre Familiebad, havde selv Lyst til at deltage, men mente ikke at vore Lommeørklæder var tilstrækkelige til at dække vor Nøgenhed her paa dette mondæne Badedsted.

Der ligger store Kaserner og oppe paa Højderne er stærke Fæstningsanlæg. Saa fører Vejen os atter oppefter, ind mellem Bjergene, bugtende sig ud og ind, saa vi ofte maa forhøre os om det endnu er den rigtige Vej. Vi naar Vizzano og Sarceno, den sidste lille By ligger ved en udtørret, stenet Flodseng.

Næste Morgen, den 19. August, følger vi Dalen, der snart udvides. Her er mange Frugttræer, særlig Æbletræer, og vi spiser megen Frugt. Vejen bugter sig stadlg, men vi har i det Fjerne Udsigt til Cararabjergenes hvide Marmorbrud, der angiver Retningen. Bag os ligger Liguriens vilde, forvitrede Bjerge, foran har vi Toscanas frodige Haver. — Men Toscana skal ses i Foraarets første Maaneder, naar alting blomstrer og gror — ikke under Høstens fortørrende Sol med afmejede Stubmarker og afsvedne Græsgange. — Støvet ligger tommetykt paa Vejene og pudrer Trærnes mørke, soltør-

rede Blade. Solens glødende Kugle bager os ubarmhertigt. Vi holder Rast i Skyggen af en Gruppe Oliventræer ved en lille Flod, puster og stønner. Henad Aften lever vi op igen og gaar videre i denne tæt befolkede Egn. Hele Natten gaar vi, og tidlig om Morgenen naar vi Carrara og Massa, Marmorindustriens Byer.

Vi beundrer de mange Kunstværker, der staar udenfor og inde i Ateljerne og ser Billedhuggerne udmejsle det hvide Marmor. Et andet Sted savede man store Marmorblokke i tynde Plader, der antagelig skal pryde en eller anden Restaurants Borde.

Det er det hvide Marmors Byer, større og prægtigere end det sorte Marmors By oppe i Ligurien; ogsaa her er Husene bygget af Marmor, Brolægningen er Marmorfliser, selv Hestenes Drikkekrug er udhulet hvid Marmor.

Massa er en ældgammel By, der ligger paa Bjergskraaningen med stejle, glatte Gader. Et imponerende Mindesmærke, flankeret af 4 store Marmor-Løver, gennem hvis Mund Fontæner sprudler, er anbragt paa Torvet. Her er ogsaa en gammel, smuk Marmorkirke og paa Pladsen er antikke Marmorbænke.

Det fine Marmorstøv lægger sig overalt, skønt Vejene daglig skræbes. Intet Vindpust fejer det væk, her er kun Sol, bagende Sol. Men det bedres, da vi atter kommer op i Bjergene, — selv om Vejen gaar i „Cirkler og Sving“.

Kommer forbi mærkelige Smaabyer, Grossetto og Ombrone, hvor gammelt og nyt forenes, selv Motorploven finder Anvendelse.

Næste Dag naar vi Lucca. — En mægtig Vandledning, baaret af femhundrede Spidsbuer, leder Drikkevandet til Byen fra Bjergene. — Et Vandværk, der sikkert har været et langvarigt og uhyre kostbart Arbejde. De gamle Volde er omdannet til Spadseregange, men Byen har bevaret sit oprindelige aristokratiske Præg med mange Pragtbygninger og Marmorkirker med kunstnerisk huggede Portaler og Mosaikarbejde. Blandt Byens 40 Kirker er Katedralen San Martino med mange interessante Kunstskeletter. Her findes ogsaa en Kuppel-Kirke i østerlandsk Stil. Her er mange Oldtidsruiner og et Amfiteater. Kunst og Videnskab dyrkes endnu i Byen, der har et berømt Akademi. I den tætbefolkede Egn findes megen industriel Virksomhed.

Vi spiste vor Mad paa Volden, nød den prægtige Udsigt over Dalen og Byens mange Kirketaarne, som vi forsøgte at tælle. Saa gik vi videre op gennem Bjergene og oppe fra Højderne saa vi ned over en milelang flad Slette, der mod Vest grænsede til Havet.

Panoramaet var saa overraskende dejligt, at vi maatte op paa den højeste Top, for rigtig at nyde det. Som et Landkort laa Egnen ud

bredt foran os. Marker og Enge er gennemskåret af Kanaler og Veje, og tværs over det hele baner en fin lille, dampende Linie sig Vej; det er Ekspresen til Roma. Omtrent midtvejs slynger et lyseblaat Baand sig gennem en By og videre ud mod Havet; det er Arnofloden, og Byen er Pisa, den berømte gamle Stad. Tydeligt kan vi se de høje Fæstningsmure, Domkirken, Baptisteriet og det skæve Taarns hvide Søjlerækker, der lyser i Eftermiddags sol. — Langt ude ved Havet ligger endnu en By; det er Livorno, og i Horisonten mod Syd og Vest hæver sig Appenninernes knudrede Bjergtoppe.

Vi kan med Øjet følge vor Vej, der kommer tilsyne dybt under os og fortsætter i en lige Linie henimod Byen, og vi beregner at kunne være der inden Aften.

Saa stiger vi hurtigt ned til den lille By, der ligger ved Bjergets Fod, og fortsætter ad Chauseen langs en stille Kanal.

Det var sent om Eftermiddagen, da vi naede Pisa og gik gennem Strøget, hvor flotte Butikker glimrer fra Buegængenes Halvmørke. Her, ved Arnofloden paa Lungarne, er rejst et imponerende Mindesmærke, der i Billedrelief fortæller os Garibaldi's Historie.

Men vi maa videre til Byens fornemste Seværdigheder, der fortæller os mere om den Glans og Herlighed, den høje Kultur, der frembragte Kunstværker, som Nutiden staar undrende overfor.

Disse Pragtbygninger i hvidt Marmor, Domkirken, Daabskirken (Baptisteriet) og Klokketaarnet (det skæve Taarn), gjorde et udsletteligt Indtryk paa os. Disse lange Søjlekolonader af sleben, hvid Marmor giver de store Bygninger en Finhed og Ynde, og man fatter ikke, at disse slanke Søjler i næsten Tusind Aar har kunnet bære disse Paladser til Guds Ære.

Den vældige Domkirke blev opført 1063—1118, og Facaden bestaar af 4 Rækker Søjler, der staar over hverandre og er forbundne ved Rundbuer; tre prægtige Broncedøre med Billed-Relief fører ind i Kirken, der bestaar af et femskibet Langhus og et treskibet Tværhus med oval Kuppel over deres Skæringspunkt. Her findes 12 Marmoraltre og et Højalter, udført i forskellige Stenarter, hvorpaa er anbragt en mægtig Kristus figur af Bronze. Endvidere er der flere Kapeller med Malerier af berømte Mestere.

Baptisteriet er bygget i 3 Etager som Rundkirke og dækkes af en vældig Kuppel, hvorpaa Døberens Statue knejser. Fire rigt dekorerede Portaler fører ind i Kirken, hvor der bl. a. findes en Prædikestol af Marmor med prægtige Skulpturer af Byens berømte Billedhugger, Niccolò Pisano.

Campanilen, „Det skæve Taarn“, er i 8 Etager, omgivet af frie Søjlerarkader. I øverste Etage findes syv musikalsk afstemte Klokker. Taarnets Højde er 54 m og Afvigelsen fra den lodrette Linie 4 1/2 m. Dette skæve Taarn har gennem Tiderne vakt berettiget Opsigt, og det var med en vis Ængstelse at vi stillede os under dets hældende Søjlerækker. Taarnet er som et Symbol paa Byen, der kort efter dets Fuldførelse syntes sin Undergang nær, men alligevel blev staaende uberørt af Krigens Ødelæggelser og giver Menneskene Stof til Eftertanke. Her var det, at Galileo studerede Faldloven, den Lov, hvorpaa Nutidens største Opfindelser er baseret, og som nu gør det muligt for Flyvemaskinen at bane sig Vej gennem Luften.

Endvidere findes her den mærkelige Kirkegaard, Campo santo, en ca. 200 Fod lang Bygning i gotisk Stil, hvis indvendige Søjlegang rum-

mer en Mængde Kunstværker. Jorden til denne Kirkegaard, hvor Byens Stormænd ligger begravet, er af 50 Skibe hentet hjem fra det hellige Land, fra selve Golgata, hvor Frelseren led paa Korset.

Fra Uge til Uge

Den kommunale Vælgerforening holdt i Onsdags Møde paa Forsamlingshuset og opstillede følgende Kandidater til Ligningsvalget:

Lærer Carl Andersen.
Møllejer Chr. Lind.
Rentier P. Hansen, Kirkebo.
Fisker Viggo Jørgensen.
Kærlmager Larsen.
Formand Chr. Pedersen.
M. C. Funch.

Endv. vedtoges det at tilbyde Socialdemokratiet Fredsvalg mod at faa 4 Mandater.

Kisterne med de forulykkedes Lig fra „Kristian“ kom igaar hertil med Damperen. Begravelsen finder Sted Søndag.

Kaptajn Holm og hans Bedstemands haabløse Kamp i Orkannatten og deres triste Død har vakt Deltagelse viden om, og Tabet af en Familieforsørger og en livskraftig Mand spredt Sorg og Fortvivelse i de paarendes Hjem.

Olsker Statsskat

for 1. Halvaar 1921—22 modtages hver Lørdag Eftmd. paa Dalegaard samt ved Mejerierne „Humledal“s og „Kajbjerggaard“s første Udbetalinger Skatten bedes indbetalt i November Maaned.

Sogneraadet.

Fedesild.

store og mellemstore sælges til 25 Øre for 1/2 kg.

J. B. Larsen.

Olsker og-Omegns Ungdomsforening

afholder festlig Sammenkomst med Oplæsning Lørdag den 12. ds. Kl. 7 1/2 i Forsamlingshuset.

Bestyrelsen.

Cacao.

Extra prima hollandsk 2 Kr. l. 1/2 kg prima do. 125 Øre.

J. B. Larsen.

Brugte Möbler.

En Sekretær, 1 Chaiselong, 1 stort Pillespejl, 4 grønne Plysstole og 1 Jernsæng med Fjedermadras samt nogle Sengklæder sælges inden Tirsdag.

Hulda Møller, Havnegade.

Isl. Lammekød.

allerfineste Kvalitet. Kommer Mandag Prisen bliver billig

I. B. Larsen.

Østersøbadet Bornholm.

afholder ordinær Generalforsamling paa Højers Hotel Onsdag den 23 ds. Kl. 6 1/2.

Dagsorden som sædvanlig.

Et graat, klippet Faar

er den 27 Okt. kommet tilløbende og bedes afhentes

Hulleguard i Ro.

Et Parti TAPETER

udsælges for 40 Øre Rullen.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

En Karl, Nielsen, Kokkeløkke, Allinge.

Klemensker Skotøjsforretning

udsælger godt Skotøj til billige Priser.
Ridestøvler, Plovstøvler, Træskostøvler, Træbundsstøvler haves altid paa Lager.
Reparationer udføres solidt og godt. Første Klasses Materiel.
Særlig billig pr. Kontant.

A. Munch.

MAGASIN DU NORD

Fører alt i Herrelingeri. Hatte, Huer, Manchetskjorter, Flipper, Sokker, Seler, Undertøj i Uld og Bomuld, Arbejdstøj m. m.

Stort Udvalg til billigste Dagspriser,

Magasin du Nord, Allinge, ved Victor Planck.

Man skal selvfølgelig købe, hvor man køber billigst og bedst!

Jeg har stærke, hjemmesyede. Habitter efter Maal fra 95 Kr.

Fine Overfrakker til nedsat Pris. En Del hjemmesyede Stortrøjer sælges til 50 Kr. pr. Sik.

Nogle Astrakankaaber og Ulstre efter Maal meget billigt.

Johansens Skrædderforretning ALLINGE.

Allinge.

Vil De Deres eget Vel, saa køb altid Deres Tricotage og Underbeklædning hos Jens Hansen. Pænt Udvalg i strikkede Trøjer med Ærmer til voksne og Børn, samt Gensere og Sømandstrøjer. Godt Uldgarn 5 Kr. Pundet.

Grise,

som bliver 4 Uger den 18. Novbr. er til Salg hos

Avlsbruger Vilh. Jensen. Tlf. Sandvig 29.

Rø Syforening.

afholder Udsalg Fredag d. 18. ds. i Salen bl. a. til Fordel for Herregaardsmissionen. Udsalget aabnes Kl. 3 ved Sognepræsten. Missionær Dam, Rønne taler. Der vil blive serveret Kaffe.

Gaver til Udsalget modtages med Tak i Præstegaarden d. 17. incl., indtil Middag i Salen.

A. Langer.

Slaa Rotterne ihjel med

RATIN Dyrlege, Laboratorieforstander L. BÄHR'S Afhandling „Om rationel Rotteudryddelse“ giver Anvisning paa den Udlægningsplan, som bør følges for at opnaa et godt Resultat, udlægges gratis af Ny Sending hver Uge

Nordlandets Handelshus

Billige Træsko.

Nye Kapsko og jydsk Træsko er hos mig meget nedsat i Pris.

Træskomager L. Larsen.

Overretssagfører Bojesen Kofod, Rønne St. Mortensgade 17. Inkassation, Dokumentkrivning m. m. Træffes i Haale Onsdag Formd.

MAGASIN DU NORD

Stort Udvalg i fiske, moderne, færdige Kjoler, sorte og kulørte Uldne Kjoler 28—34—55 Kr. Silke Kjoler 65 Kr. Prima strikkede uldne Kjoler 31 Kr.

Magasin du Nord, Allinge, ved Victor Planck.

Hvad kan betale sig?

Det kan betale sig, at rejse fra Rønne til Allinge for at købe Deres Klæder hos Jens Hansen. Bestillinger modtages, og Klædningerne kan leveres i Løbet af 8—14 Dage, omtrent til samme Pris som færdige Klædninger.
De fineste Bryllupsklæder 150 Kr. For god Pasning garanteres.

Smaa Japan Ris, Nye Byggryn

— aldeles fortræffelig Kvalitet — billige Priser.

Nordlandets Handelshus

ALLINGE.

Køb altid deres færdige Klædninger og Arbejdstøj hos Jens Hansen da det der er bedst og billigst.

Nyt islandsk Lammekød

meget smukt og velsmagende 115 Øre pr. Halvkilo.

Prima nye Kogearter med Skal do. Flækærter. Sælges billigt.

P. C. Holm, Allinge.

Darup Staldbøre.

Herborg Røeskærer, Herborg Røerspære og Raspeplader til disse. Laveste Priser i

Nordlandets Handelshus.

Manufakturafdelingen.

tilbyder: Dame og Børnestrømper samt Herresokker; Uldtrøjer og Benklæder i Uld og Bomuld. Gensere, Herre og Dameveste, Halsørklæder og Huer. Islandske Vanter og Sokker. Uldgarn i alle Farver; alt til billige Priser.

E. Abrahamsen.

Tlf. Sandvig 55.

Til Bagning.

anbefales

Prima amerikansk Flormel Bedste dansk Flormel Prisen er atter lavere

Flint Kokusmel Livorno Sucade Prisen væsentlig lavere

Prima Bagepulvere diverse Mærker 3 Breve 50 Øre

Æggepulvere, Tørrede Æghblommer Kremortatari, Renset Potaske Sylled Pommerantskal Rosenvand

Prima klar Sirup Vanille, Citron, Mandellessens Vanillesukker 10—25 Øre Breve Prima søde og bitre Mandler nye, store Nøddekærner Smyrna Bagerirosiner Prima nye Korender Flormelis, nedsatte Priser

Vanille, tykke fede Stænger 15—25—30 Øre

J. B. Larsen. Telefon Allinge 12.

MAGASIN DU NORD

Har et stort Udvalg i Frakker, Plydskaaber, Spadsedragter og Børnefrakker. Kulørte moderne Klædesfrakker med Silke-Stikninger 47 Kr. 50 Øre.

Svære melerede Frakker fra 35 Kr.

Magasin du Nord, Allinge, ved Victor Planck.

Cigarer. Cigaretter.

og Tobak, billigste Dagspris. E. Abrahamsen, Tlf. Sandvig 55.

Tagtjære, Tagpap Papsøm

Allid prima Varer. Prisen nedsat.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Tapeter.

En Del Rester udsælges meget billigt.

E. Abrahamsen. Tlf. Sandvig 55.

Kiks.

fra 125 Øre pr. 1/2 kg

J. B. Larsen.

Allinge Biograf.

Søndag d. 13. Novbr. Kl. 7 1/2, 1. Del af

Manboen

eller Legekammeraterne

Den engelske Forfatter Hall Caines verdensberømte Roman.

Den kvindelige Hovedrolle udføres af Elisabet Risdon, som Publikum vil mindes fra „En Kristen“.

Bemærk at Spilletiden er forandret.

Søger De en Pige, en Karl eller en Dreng, eller mangler De en Svend eller Lærling en Fodermester eller anden Medhjælp, bør De snarest avende i Nord-Bornholms Ugeblad

der hver Fredag bringes direkte ind c. 1700 Hjem og læses af saa godt som hvert eneste Tyende. En Annonce her i Bladet vil derfor saa godt som altid bringe et tilfredsstillende Resultat.

ISENKRAM **FORRETNING**

Alle Slags **Værktøj** og Redskaber anbefales.

Glas, Porcelæn og hele Køkkenudstyr til billigste Priser.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Prima Gummisaaler og Hæle. Holder 3 Par Lædersaaler ud og koster kun det halve.

E. Abrahamsen, Tlf. Sandvig 55.

Reget Hellefisk. og Anchiovis i løs Vægt er hjemkommen.

J. B. Larsen

Vindruer. er hjemkommen. Prisen er i Aar billig.

J. B. Larsen.

Ost. Priserne nedsatte

Fuldfed Gaude nu 2 Kr. 1/2 kg
Halvfed Steppe og Gauda nu 1,50 Kr. 1/2 kg
Lagret Bachsteiner nu 0,75 Kr. 1/2 kg
Dansk Ementhaler og Rochefort.

J. B. Larsen

Skæreriet og Maskinsnedkeriet anbefales.

L. Pihl, Klemensker. Telefon n. 13.

Køb deres Klædesso hos os. Vi lærer en stærk Sko, lavet af Militærklæde, og Prisen er meget rimelig.

Nordlandets Handelshus.

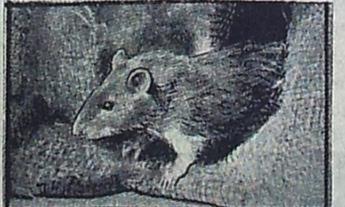
Honningglas. 3,25 Øre pr. Dusin. Et Parti udmærket

THE „Sumatra Pico“ sælges for kun 2,50 pr. 1/2 kg.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Rotter.

I Slutningen af det 18 Aarhundrede kom den brune Rotte her til Norden, og det første, den foretog sig, var at fortrænge sin Frænde, den sorte Rotte og tage dens Huller i Besiddelse. Den var større, stærkere og mere snu, saa den vandt en let og hurtig Sejr.

Det var navnlig ved Hjælp af Skibene, at Rotterne vandt Udbredelse. Ad Ankerløve, Fortøjninger og Landgangsbroer entrede de ved Natletide ombord, og i de fremmede Havne, hvor Skibene lagde til, gik de i Land, og fra Havnene spredtes de vidt omkring. (At de smaa Gnavere, hvortil Rotterne hører, altid har kunnet regnes med til Skibets Befolkning, kan man slutte sig til af den gamle Sætning om „at forlise med Mand og Mus“).

Sømandene var ofte overtroiske og paastod, at de smaa Dyr forud vidste, naar et Skib vilde forlise. Deraf den gamle Talemaade om Rotterne, der forlader den synkende Skude.

Eet er sikkert: De snu Dyr vejer hurtigtifaren. En Skolekammerat

Prisen paa Cement

i Sække er nedsat med 2 Kr. pr. Td.

Store **Cement-Vandtruge.** Nye Cement **Mufferør** til nedsatte Priser.

Nordlandets Handelshus.

Prima amerik. Mel Prisen særlig billig.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Ima Foderstoffer Billigste Dagspriser, Allinge Kolonial- og Produktforretning.

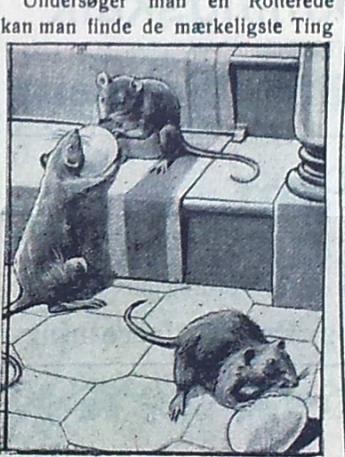
Nye Sendinger, nye Priser paa **Jagtgeværer, Salonbøsser og øvrige Jagtartikler.**

Husk at medbringe Købekort.

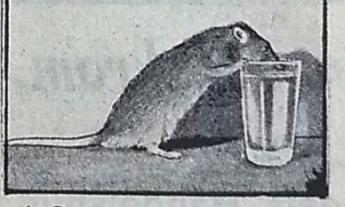
Nordlandets Handelshus.

fortalte mig en Gang, at han havde staaet udenfor sin Faders Gaard da den brændte, og pludselig set Rotterne i tætte Skarer søge fra de brændende Bygninger over til Nabogaarden.

Undersøger man en Rotterede kan man finde de mærkeligste Ting

deri, men navnlig er der Fødemidler — hele Æg kan man finde. Hvorledes de kan transporteres den lange Vej fra Spisekammeret til Reden i de underjordiske Gange er næsten ikke til at forstaa. — Selv har jeg en Aften paa en Banegaard set Rotterne tømme Chokolademandens Kasser, slæbe Indholdet, Pakke for Pakke, hen til deres Hul under Ventesalens Buffet, hvor det forsvandt.

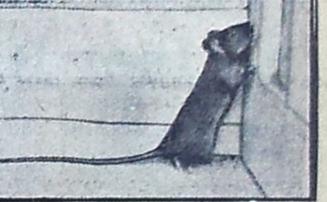

At Rotterne nemt bliver tørstige efter de mange søde Sager er ikke underligt. Det har man benyttet sig af, idet man blander Sukker og Gibs og naar Rotten drikker Vand stivner Gibsen i deres Mave, hvorpaa den dør. Det er imidlertid en ganske forkastelig Fremgangsmaade.

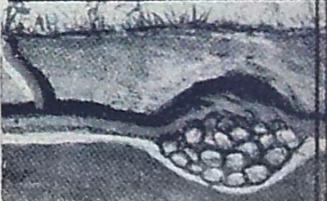
Pines Rotten af Tørst viser den sig i høj Grad oplindsom. Efter Regn kommer den frem paa Tagene af gamle Huse for at drikke af Tagrenden, og ved Morgengry kommer

den ud for at drikke Morgendug. Mellem Mennesket og Rotten er der Krig, og med Rette. Rotterne æder for Millioner af Kroner hvert Aar. De tager Kyllinger og Ællinger og kan endog drive det til at overfalde Smaabørn i Vuggen. De søndergnaver og underminerer de gamle Ejendomme, og Gasrør gnaver de sommeftider igennem, hvilket kan berede slemme Ulykker.

At slaa en Rotte ihjel er ikke saa lige til, for den er meget behændig og forstaaer at undgaa Stokkeslag, selv om de falder aldrig saa rapt.

I de senere Aar har Rotten faaet sig et nyt Speciale. I mange Kolonihaver har man iagttaget, at hele Kartoffelrader var underminerede og Kartofflerne fjærmede saa at der kun var Toppen tilbage. Ved at grave

nogle Spadeslik dybere ned, har man ikke alene fundet store Rotte-gange, men ogsaa hele Huller med opsamlede Kartoffler „hamstrede“ for Vinteren.

Rottefaren giver Anledning til at gamle Huse nedrives, den gør, at vi undgaar Opsamling af gammelt Skrammel og Affald, kort sagt, den er Aarsag til at der sørges for Renlighed og Orden paa mange Omraader — og saaledes gør det slemme Skadedyr dog nogen Nytte.

Kamelulds- Ryg- og Brystvarmere, Knævarmere, Muffediser, Strømper, Fodvarmere, Herre- og Dame-Veste, Halstørklæder, Huer m. m. m.

Chr. Olsen. JESSEN, Allinge.

Store Derbyshire Ovnkul

samt **Nøddekul** ventes direkte fra England om faa Dage. Bestillinger modtages gerne. Prisen nedsat.

Større Partier særlig billigt.

Prima knuste engelske Koks sælges meget billigt.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Al Slags Sukker til nedsatte Priser, og vore Priser er altid de billigste.

Det **Flormel**, som vi sælger, er en smuk og kraftig Kvalitet, fordi det er en sammensat Blanding af Manitoba-Hvede og svær dansk Hvede. — Priserne paa Mel er nedsat i sidste Uge.

Nordlandets Handelshus.

Særlig Udsudsbrædderne er nedsat i Prisen.

1 Tylt Brædder, som ved Nytaar 1921 kostede **13 Kr. 20 Øre**, sælges nu for **5 Kr. 40 Øre** - og andre Brædder, Lægtene og Sparrer i Forhold hertil. - Alle Længder, mange Kvaliteter, - alt sælges billigst i

Nordlandets Handelshus.

Særdeles fint og kraftigt Flormel sælges!

Priserne er nu meget lavere og med stor Rabat ved Køb af hele og halve Sække. Vi tager gerne sunde, gode Sædvarer i Bytte for Mel.

Nordlandets Handelshus.

Alle Slags Foderkorn til Hønsene sælges til nedsatte og billige Dagspriser. Grove danske Hvedeklid sælges a Kr. 9,20 for 40 kg. **Stor Majs. Smaa Majs. Hønseskaller.**

Nordlandets Handelshus.

En ny Sending Arbejdstøj er lige hjemkommen, Kvaliteterne er extra gode og Priserne meget billige.

Prima Buchsskins Benklæder Kr. 7,35
Ekstra prima do. do. — 10,00
— Molskinds do. — 13,75
— Hvergarms do. — 14,00
Meget svære Jernbanefløjls do. — 17,00

Nordlandets Handelshus.

Lavere Pris paa de gode Derbyshire OVNKUL.

Fra Lørdag den 5. November sælges disse pr. Kontant saaledes:

Store harpede a 4,80 pr. hl a 70 kg
Uharpede a 4,50 pr. hl a 75 kg
Afharpningskul a 2,50 pr. hl a 75 hg
Eng. Gaskoks a 4,00 pr. hl a 30 kg

Kørsel ekstra. Bestillinger modtages.

Nordlandets Handelshus.

CLOËTTA'S

Fineste dansk Fabrikat
i 1/8 Kg Pakker.

Golfgarn

er atter hjemkommet i alle Farver og sælges for 12,00 Kr. pr. Pund.

Nordlandets Handelshus.

Skal De have et godt Uldtæppe til Vinter?

bør de i egen Interesse se vort Lager af nye, gode Tæpper.
Et godt, stort Tæppe 12 Kr.
Et extra stort og svært Tæppe 19 Kr.
Et hvidt Hospitalstæppe 24 Kr.

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Gødningskalk

sælges billigt.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Isenkram.

Da vi har faaet nye Sendinger Isenkram hjem til smaa Priser og nedsat Priserne paa det gamle Lager, kan vi anbefale det ærede Publikum at købe deres Forbrug hos os.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima Kolonialvarer

bedst og billigst hos

Allinge

Kolonial- & Produktforretning.

Glas, Porcellæn, Isenkram,

alle Slags.

De nye Sendinger sælges kolossalt billigt i

Nordlandets Handelshus.

Alle Mennesker,

som har set, hvorledes

Bornholms Vegetabil Margarine,

fremstilles, behandles og opbevares, vil ganske uvilkaarligt forlange dette højfine Produkt til sine Maaltider. - - Alle Forretninger i Allinge-Sandvig sælger

Bornholms Vegetabil Margarine.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Bornenes Rubrik.

Ethvert Menneske, der fødes nu til Dags begynder med en Gæld, fordi hans Fædreland har en Statsgæld, som han ved sin Indtræden i Verden bliver Parthaver af. Men han har desuden en anden og større Gæld, nemlig Gælden til Forfædrenes utalte Slægtled. Vi ved ikke hvem de var, og dog begynder den menneskelige Races Historie med disse vore navnløse Forfædre.

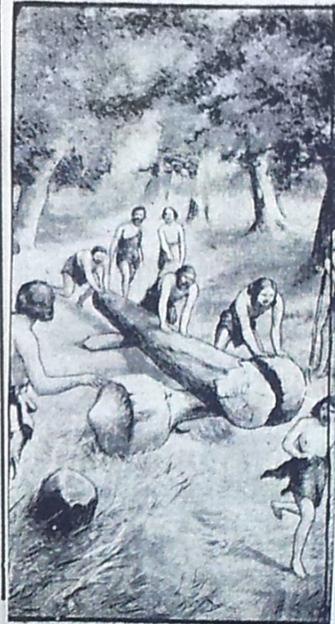
Endnu i Dag snapper den australske Vildmand et Friben i Farten, og sluger det raat efter at have knust det mellem sine Tænder. En Gang spiste alle raat Kød paa denne Maade, indtil en opvakt Hjerne udviklede den Tanke at benytte Ilden til at stege Maden. Hvor den første Ild kom fra ved vi ikke, men prøv at forestille dig, hvad vi skylder det Menneske, som først vidste, at vi kunde tvinge Ilden til at tjene os i Stedet for at frygte den. Det blev ved Ilden muligt at gøre mange Spiser bedre fordøjelige. De kolde Himmelstrøg blev beboelige ogsaa om Vinteren. Metallerne kunde forarbejdes til Vaaben og Værktøj — et vidt Felt for Udvikling var aabnet. — Men vi kender ikke denne navnløse Skare af Opfindere, som er gaaet i Spidsen for Udviklingen. Det var et Geni, der først fandt paa at binde en Flintesten til en Stok, saa der fremkom en Økse. Og den Kvinde, der saa saa længe paa Skræderflugten, til hun fandt paa at sy to Skindstumper sammen med Naal og Traad, d. v. s. hun maatte først have baade Naalen (en lang Torn maaske eller et Fiskeben) og Traaden, hun lagde i Virkeligheden Grundlaget til den nuværende Klædedragt.

Eller hvem knyttede den første Rebstige? Hvem formede af de uartikulerede Brøl og Gyntelyde det Sprog, der nu er alles Eje og som nu følger sig i Ord og Sætninger i rig Mangfoldighed. Men selv da Mennesket havde faaet Ordets og dermed Talens Gave maatte der endnu gaa mange Slægtled i Graven, før det første Skrifttegn blev skabt, som skulde blive Indledning til senere Tidens Alfabet.

Der er gaaet Aartusinder før det første Menneske satte sig overskrævs paa en Træstamme og betroede sit Liv til Bølgerne. Tænk hvilket Fremskridt, da den første Tømmerflaade kunde bringe vore Urfædre ud til Øen i Fjorden, hvor utallige Fugleflotte rugede. De store Skibe, som nu krydser Verdenshavene, er et gennem mange Led naaet Udviklingsstrin siden den første udhulede Træstamme.

Eller hvem var den Kvinde, der i Urtidens graa Morgen tømmede den første Ulveunge, som en Legekammerat for sine Smaaabørn og kaldte den en Hund? hun skaffede tillige sin Mand en Jagtleddager og lagde Grunden til det senere saa stærkt udviklede Husdyrhold.

Det var en vigtig Dag i Menneskehedens Historie, da man opdagede, at det var lettere at trække en Byrde over en Rulle end at bære den eller slæbe den henover Jorden. Naar Træstammerne skulde ned til Floden gik det lettest at køre dem paa Ruller og disse Ruller blev den første Form for Menneskets store Hjælper: Hjulet, som nu løber over Veje og Skinner hele Verden over og forbinder By med By og Land med Land. Men hverken Ild eller Stiger, Sygrejer eller Hjul er tilstrækkeligt for Menneskeslægten. Maden er og bliver Menneskets første Krav. Men tænk, hvor mange Slægters Erfaringer, man har maattet samle, før man var klar over, hvad der bedst egnede sig til Menneskeføde. At Træfrugt var god Føde, var man vel hurtigt blevet klar over. Men naar Frugterne hen paa Efteraaret slap op og Svampene skød frem med deres rige Farver og deres Friskhed, fristende de slunkne Mav, da var et Fejlgreb ensbetydende med Døden. Vore Forfædre

har her efterhaanden blandt alle Jordens Vækster udfundt, hvad der var den sundeste Føde, og det skylder vi dem Tak for den Dag i Dag.

Ingen kan sige, hvor de første Rugeller Hvedekorn blev avlet. Vor Tegner har tænkt sig, og det er muligvis ogsaa rigtigt, at det har været en lille Pige, der i Stenaalderen bragte sin Fader de Straa, som senere blev erkendt som en Guds Gave til Menneskeheden, en Velsignelse for os alle.

Jeg har nu efter engelsk Kilde fortalt dig en lille Smule om Menneskehedens store Vandrings fremad. Den danske Digter Johannes V. Jensen skal du en Gang læse, hvis dette har interesseret dig. Han har set det hele med Digterens Fantasi. Men glem ikke, at ogsaa dine smaa Fødders Fodslag skal lyde i Menneskehedens endeløse Fremmarch. Ogsaa du vil maaske lægge et lille Frø i Jorden, som senere Slægter vil sende dig Tak for, selv om du da forlængst er glemt og borte.

Rønne-Allinge Jernbanes Køreplan.

Søgnedage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	745	600
- Nyker	808	623
- Klemensker	828	643
- Rø	848	703
- Humledal		
- Tein	906	721
- Allinge	919	734
- Sandvig	925	740

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1125	810
- Allinge	1136	821
- Tein	1149	834
- Rø	1207	852
- Humledal		
- Klemensker	1230	915
- Nyker	1245	930
- Rønne	110	950

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	845	1235	750
- Nyker	903	1253	808
- Klemensker	919	109	822
- Rø	935	125	839
- Humledal			
- Tein	949	139	854
- Allinge	959	149	904
- Sandvig	1005	155	910

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1035	600	935
- Allinge	1043	608	943
- Tein	1052	617	952
- Rø	1007	632	1007
- Humledal			
- Klemensker	1125	650	1025
- Nyker	1136	701	1036
- Rønne	1155	720	1055

Allinge.

Køb Deres Kjøle og Overtøjsstoffer i Metermaal og lad det selv sy, da faar De det bedst og billigst hos

Fens Hansen.

